

Korzystanie z kart osi czasu antyjudajizmu i antysemityzmu

Autorka: Ida Ljubić

TEMAT

Lekcja umożliwi osobom uczestniczącym zrozumienie pojęć antyjudajizmu, antysemityzmu, współczesnego antysemityzmu, a także zaobserwowanie ciągłości i zmian w stosunku Europejczyków do Żydów.

KONTEKST

Antysemityzm nie jest zjawiskiem wyłącznie współczesnym. Jego korzenie (w postaci antyjudajizmu) sięgają starożytności i średniowiecza, a jego trwanie rozciąga się aż do czasów współczesnych. Stereotypowe portrety Żydów, wrogie postawy i otwarte ataki na Żydów przenikają europejską historię i kulturę. Konieczne jest zatem dostrzeżenie ciągłości nienawiści wobec Żydów i zrozumienie, w jaki sposób antyjudajizm wpłynął na współczesny antysemityzm. Konieczne jest również dogłębne przeanalizowanie stosunku Europejczyków do społeczności żydowskich, zarówno w przeszłości, jak i obecnie.

CELE

- Osoby uczestniczące rozumieją i potrafią wyjaśnić pojęcia antysemityzmu, antyjudajizmu i współczesnego antysemityzmu.
- Osoby uczestniczące patrzą na przeszłość, używając pojęć ciągłości i zmiany oraz konfrontacji i porównania.
- Osoby uczestniczące wykorzystują zdobytą wiedzę i umiejętności, aby przyjąć krytyczną postawę wobec stereotypów i działać jako osoby odpowiedzialne wobec swoich współobywateli i społeczności, w których żyją.

EFEKTY KSZTAŁCENIA

Osoby uczestniczące będą w stanie:

- wyjaśnić pojęcia antysemityzmu, judajizmu, antyjudajizmu, pogromu, Holokaustu i współczesnego antysemityzmu
- wyjaśnić powiązania między antyjudajizmem, antysemityzmem i współczesnym antysemityzmem
- wskazać podobieństwa i różnice między antyjudajizmem, antysemityzmem i współczesnym antysemityzmem
- rozpoznać i wyjaśnić wzorce ciągłości i zmian oraz określić przyczyny zmian w postawach wobec Żydów
- wymienić stowarzyszenia, instytucje i organizacje walczące z antysemityzmem

METODY

- Prezentacja
- Praca w grupach
- Analiza materiałów pisemnych i graficznych

POTRZEBNE MATERIAŁY I SPRZĘT

- Wydrukowane karty osi czasu
- Tablica, ściana lub większa płaska powierzchnia
- Papiery z nazwami kategorii kart

Przebieg zajęć (proces)

Czas trwania: jedna godzina lekcyjna (45 minut)

Wprowadzenie: 7 minut

Osoba prowadząca przedstawia temat i wyjaśnia metody, które zostaną wykorzystane podczas lekcji. Następnie zachęca osoby uczestniczące do rozmowy w oparciu o następujące pytania: Jak zdefiniowalibyście pojęcie uprzedzenia? Czy możesz podać przykłady uprzedzeń? Jakie uprzedzenia są zwykle kojarzone z Żydami?

Jeśli osoby uczestniczące omówiły już pojęcia judaizmu, antyjudaizmu, antysemityzmu i Holokaustu w niektórych z poprzednich lekcji, osoba prowadząca może włączyć do tej rozmowy rewizję wspomnianych pojęć.

Część główna: 30 minut

W tej części lekcji konieczne jest wyświetlenie wszystkich wydrukowanych kart osi czasu na temat antysemityzmu w porządku chronologicznym przed osobami uczestniczącymi (ułóż je na tablicy, ścianie lub innej powierzchni, gdzie będą widoczne dla wszystkich). Następnie osoba prowadząca dzieli osoby uczestniczące na mniejsze grupy (po 2 lub 3 osoby uczestniczące) i prosi ich o uważne przeanalizowanie wszystkich kart. Ich zadaniem będzie skategoryzowanie kart w taki sposób, aby przypisać każdą kartę do jednej z następujących kategorii: antyjudaizm, antysemityzm, współczesny antysemityzm i formy oporu wobec antysemityzmu. Osoby uczestniczące powinny zwrócić szczególną uwagę na materiał obrazkowy na kartach, czyli stereotypowe przedstawienia Żydów na przestrzeni dziejów.

Po tym, jak wszyscy skategoryzują i pogrupują wszystkie karty, osoba prowadząca zachęca do rozmowy, tj. osoby uczestniczące wyjaśniają swój wybór (przypisując karty do jednego z pojęć). Jeśli osoby uczestniczące nie mogą połączyć/dopasować niektórych kart do żadnego pojęcia/kategorii, osoba prowadząca powinna zachęcić ich do wymyślenia własnych pomysłów, które mogą obejmować zupełnie nową kategorię.

Na podstawie skategoryzowanych (pogrupowanych) kart, osoby uczestniczące (podzielone na mniejsze grupy) stworzą tekst, który powinien zawierać wyjaśnienia pojęć antyjudaizmu, antysemityzmu, współczesnego antysemityzmu i form oporu wobec antysemityzmu, a także charakterystykę tych idei. Każda koncepcja powinna zostać szczegółowo opracowana przez osoby uczestniczące i połączona z materiałem obrazkowym na wydrukowanych kartach. Następnie każda grupa prezentuje swój tekst pozostałym i odpowiada na ewentualne dodatkowe pytania.

Następnie osoba prowadząca przydziela mniejszym grupom zadanie opisanie i wyjaśnienia podobieństw i różnic między antyjudaizmem, antysemityzmem i współczesnym antysemityzmem. Osoba prowadząca powinna również poprosić osoby uczestniczące o znalezienie wydarzenia historycznego na osi czasu, które wyznacza punkt przejścia od antyjudaizmu do antysemityzmu (w szczególności osoby uczestniczące powinny zidentyfikować broszurę Marcina Lutera z 1545 r. i jego wezwanie do zabijania Żydów jako punkt przejścia od antyjudaizmu do antysemityzmu). Ponadto osoba prowadząca poprosi osoby uczestniczące o wyjaśnienie, w jaki sposób antyjudaizm wpłynął na powstanie antysemityzmu (które formy antyjudaizmu pozostały niezmiennym do czasów współczesnych). Osoby uczestniczące mogą wykonać to zadanie w formie pisemnej lub ustnej. Po wykonaniu zadania jedna osoba uczestnicząca z każdej grupy przedstawia odpowiedzi pozostałym i odpowiada na ewentualne pytania.

Podsumowanie: 8 minut

Na zakończenie osoba prowadząca poprosi osoby uczestniczące o wymienienie form oporu wobec antysemityzmu, a także o skomentowanie danych statystycznych dotyczących antysemickich postaw Europejczyków z 2019 roku. Osoba prowadząca może zachęcać do komentowania tych danych, zadając pytanie: Czy uważasz, że antysemityzm w Europie, w stosunku do przeszłości, wzmożił się czy osłabił?

OPCJE OCENY I EWALUACJI

Osoba prowadząca może ocenić i sklasyfikować sukces kategoryzacji kart osi czasu (tj. jak skutecznie osoby uczestniczące dopasowały karty do kategorii), sukces w przyswajaniu terminologii (jak dobrze osoby uczestniczące potrafią wyjaśnić dane pojęcia). W ten sam sposób można oceniać i stopniować umiejętności osób uczestniczących w zakresie dostrzegania ciągłości i zmian, a także umiejętności prezentowania wyników swojej pracy innym osobom uczestniczącym.

POMYSŁY NA PRACĘ DOMOWE

W ramach pracy domowej osoby uczestniczące mogą wykorzystać pracę indywidualną lub grupową do zbadania możliwych przykładów współczesnego antysemityzmu w ich lokalnym środowisku. Jednocześnie mogą sprawdzić, które stowarzyszenia, organizacje lub instytucje w ich kraju walczą z antysemityzmem.

IMPLEMENTACJA ONLINE

Lekcja może być również przeprowadzona w środowisku online przy użyciu kart osi czasu w formacie elektronicznym. W takim przypadku karty osi czasu mogą być wysyłane lub prezentowane osobom uczestniczącym za pośrednictwem internetowych platform edukacyjnych, takich jak Teams lub Google Classroom. Ponadto, korzystając z tych platform, osoby uczestniczące mogą prezentować wyniki swojej pracy innym osobom, ponieważ platformy te obsługują transmisję treści wideo. Osoby uczestniczące mogą również prezentować wyniki swojej pracy za pośrednictwem opcji "czatu" na tych platformach, a inni osoby uczestniczące mogą tam również zadawać dodatkowe pytania. Wyniki pracy domowej mogą być również oceniane i ewaluowane.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Treść tego materiału nie odzwierciedla oficjalnej opinii Unii Europejskiej.
Odpowiedzialność za informacje i poglądy wyrażone w tym materiale spoczywa wyłącznie na autorze (autorach).